

Νομικὸν Ἀλεξάνδρου Ἰωάννου Ὑψηλάντη (1780) (Ἀθῆναι, 1931), 79 ἐπ. Γ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Νομικὰ ἔθιμα Σίφνου, ἐνθ' ἀν., 232 ἐπ. καὶ 404 ἐπ.), μέ τινας τροποποιήσεις ἀφορώσας, κυρίως, τὴν σειρὰν τῶν προτιμωμένων, ἧτοι τιθεμένων ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ τῶν συγγενῶν.

Ἐν προκειμένῳ ὁμως, καίτοι διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρίζεται ὁ ἐνάγων ὡς ὁ πλησιέστερος γονικάριος συγγενὴς καὶ παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως εἶχεν ὀρισθῇ δι' ἀποκοπῆς, ὥστε νὰ μὴ χωρῇ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ (περὶ τῆς πωλήσεως δι' ἀποκοπῆς βλ. τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 4 ἀπόφασιν σημειούμενα), δὲν διαρρηγνύεται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἡ πώλησις, ἀλλὰ ἐπιδικάζεται εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀποζημίωσις. Τοῦτο ἐγένετο, πιθανῶς, διότι ὁ ἀγοραστὴς διὰ τὰς γενομένας ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου προσθήκας καὶ βελτιώσεις εἶχε δαπανήσει ἀξιόλογον πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ πωληθέντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγορᾶς του.

5. *Μπιατρίτσα* = Beatrice, Βεατρίκη.

10. *προσιμώτερος* = ἐκ τοῦ ἰταλ. *prossimo-a*, πλησιέστερος.

10. *Ἐδικὸς ἀντὶ ἰδικὸς* (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ξένος) = συγγενής.

14. *κονσουέια* = ἐκ τοῦ ἰταλ. *consuetudo-a*, συνήθης, συνήθειαι, ἔθιμα.

11. *φάμπρικα* = ἐκ τοῦ ἰταλ. *fabbrica*, ἐργαστήριον, κτίριον, κτίσμα, ἔργον.

9

Αὐτὰ Μ. 5. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις τοῦ Ἐπιτρόπου Μυκόνου τῆς 16 Αὐγούστου 1664.

Διάδικοι. Τὰ τέκνα τοῦ ποτὲ Φραντζέσκου Ἀρτακηνοῦ — τὰ τέκνα τοῦ ποτὲ Τζαννῆ Ἀρτακηνοῦ.

Προσβολὴ διαθήκης.

Κ.

||² + Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμὴν. 1664 Αὐγούστου ις', στή Μύκονου. Ἐρ(ο)χόμενος ὁ ἐντιμώτα||³τος καὶ εὐγενέστατος ἀφέντης Πιέρρος Σοφιανός, ἐπίτροπος καὶ κριτὴς τούτης τῆς κο<ι>||⁴νότης τῆς νήσου Μυκόνου τοῦ ἔτους τούτου, εἰς τὴν ἐξέφλησιν τῆς διαφορᾶς||⁵ γενομένης ἀνάμεσον τοῦ ποτὲ Φραντζέσκου Ἀρτακηνοῦ τὰ παιδία ἀπὸ τὸ||⁶ ἓνα μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὰ παιδία τοῦ ποτὲ Τζαννῆ Ἀρτακηνοῦ τὰ παι||⁷δία. Ἀφορμὴ διὰ κάποιαν κληρονομίαν, ὅπου πρεντεντέροντας οἱ ἄνωθεν δύο ||⁸μερίδες ἀπὸ τὴν θεῖαν των, τὴν ποτὲ Ἀννέζα, γυναῖκα του [[ποτε]] Μιχάλη τοῦ Για||⁹κουμῆ, ἡ ὁποία εἰς τὸν θάνατό της ἡδιάταξεν εἰς τὴν διαθήκην της καὶ ἡ||¹⁰δωκεν διὰ τὴν ψυχὴν της τ' ὅ,τι ἤθελε πᾶσα 'νοῦς καὶ εἰς τοῦτο μὴν ἔχον||¹¹τας προκοσύμφωνον, μήτε κοντεντζιὸ νὰ φαίνεται, ἡδιάταξε ἐξουσιαστικῶς||¹² τὸ ὅ,τι ἤθελε πᾶσα 'νός. Καὶ μὴ κάνοντας καλὰ ἀνάμεσόν τους, ἐνεφανι||¹³στήκασιν εἰς τὴν γκρίσιν τοῦ τόπου μας, μιλῶντας ἡ μία μερία καὶ ἡ ἄλλη||¹⁴ τὰ δικαιώματά τους. Ὅποιος ἄνωθεν κριτὴς καταλεπτῶς γροικῶντας||¹⁵ τὰ δικαιώματα τῶν ἀμφοτέρων καὶ συλλο-

γίζοντας τὴν διαθήκην καὶ ||¹⁶ ἐξουσίαν, ὅπου ἡ ἄνωθεν ποτὲ Ἀννέζα εἶχεν, στάντες καὶ νὰ μὴν φαίνεται ||¹⁷ προκοσύμφωνο, μήτε κοντετζιό, τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, κρά ||¹⁸ ζει, κρίνει καὶ ἀποφασίζει καὶ λαουντάρει τὴν ἄνωθεν διαθήκη, νὰ εἶναι ||¹⁹ φέρμα, ἀτζάκιστη καὶ ἀχάλαστη ἕως αἰῶνα καὶ τὰ ἐξῆς καὶ ὅ,τι ἡδὲ ||²⁰ ἀτάξεν καὶ ἤδωσεν πᾶσα ἡ νοῦς νὰ εἶναι καλὰ δοσμένα καὶ τὰ ἐξῆς. ||²¹ Ἐτζι ἔκρινεν καὶ ἡποφάσισεν καὶ θέλει ἀπογράψει καὶ ὑπὸ χειρός του. ||²² Καὶ ὅ,τι δὲ ρέστος πρᾶμα εἶναι ἀδιάταγο εἰς τὴν ἄνωθεν διαθήκη, νὰ τὰ μοιράζου ||²³ ὅλα τὰ ἀνίψια, τόσο ἀπὸ τοῦ ποτὲ Φραντζέσκου, ὅσον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνω ||²⁴ θεν ποτὲ Τζαννῆ τὰ παιδία —

||²⁵ Π(ιέρρος) Σ(ο)φιανὸς πίτροπο(ς) Μυκόνου βεβαιώνω τὰ ἄνωθε

⁶⁻²⁴ τζάνι ||¹⁰⁻²⁰ πασανους ||¹² πασανος ||²⁵ π(ιερρος) σφιανος πιτροπο μικονου βεβεονο τά νοθε

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ἡ Ἀννέζα χήρα Μιχάλη Γιακουμῆ θεία τῶν διαδίκων, οἵτινες, φαίνεται, ὅτι ἦσαν τέκνα ἀδελφῶν αὐτῆς, ἀποβιώσασα, προφανῶς, ἄτεκνος, ἀφῆκε διαθήκην, δι' ἧς διέθετε τὴν περιουσίαν της εἰς ψυχικά, ὡς καὶ εἰς τινὰς μόνον ἐκ τῶν διαδίκων ἢ καὶ εἰς διάφορα ἄλλα ξένα πρόσωπα ἑλευθέρως καὶ κατ' οἰκείαν κρίσιν, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της τὴν συγγενικὴν της σχέσιν πρὸς ὅλους τοὺς διαδίκους, καὶ διὰ τοῦτο προσβάλλεται ἡ διαθήκη ὑπὸ τινων ἐκ τούτων, ὡς πλησιεστέρων συγγενῶν καὶ γονικαρίων. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐπικυροῦται ἡ διαθήκη μὲ τὴν αἰτιολογίαν, ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο ἡ διαθέτις, καθόσον δὲν ὑπῆρχε προικοσύμφωνον αὐτῆς, οὔτε σύμφωνον δεσμευτικὸν διὰ τὴν διάθεσιν τῆς περιουσίας της (κοντετζιό), δηλαδὴ δὲν ἐπρόκειτο περὶ περιουσίας ὑποκειμένης εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς γονικῆς περιουσίας. Περαιτέρω ὁρίζει ἡ ἀπόφασις, ὅτι διὰ τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς διαθέτιδος, ἅτινα δὲν διατίθενται ρητῶς διὰ τῆς διαθήκης, νὰ ἐπέρχεται ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχή, καὶ νὰ μερίζονται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τῶν διαδίκων μερῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Ἡ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν ἀκολουθεῖ τὴν ἀντίθετον πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἀρχήν, εἰς ὃ ἴσχυεν ὁ κανὼν *nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere potest* (Εἰς. Ἰ. 2, 14 § 5. Π. 50. 17. 7 — Βασ. 2. 3. 7). Δηλαδή, δέχεται ἡ ἀπόφασις συντρεχούσας τὴν ἐκ διαθήκης μετὰ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς, ὅπερ ἐκράτει γενικῶς εἰς τὸ δίκαιον τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἦτο σύμφωνον μὲ τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, οἵτινες ἐδέχοντο ὅτι τὸ ἀδιάθετον μέρος τῆς κληρονομίας περιήρχετο εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους τοῦ τεθνεώτος (Γ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ δικαίου μέχρι τοῦ 1821 (Ἀθῆναι, 1934), 61.

7. πρετεντέροντας = ἐκ τοῦ ἰταλ. *pretendere*, ἀξιῶ, ἀπαιτῶ.

10. 12. 20. πασανούς, πασανός = αντί πᾶσα ἐνός, ἐνός ἐκάστου.

11. σιάντες = ἐκ τοῦ ἰταλ. stante, ἐπειδή, διότι.

18. λαουντάρει = ἐκ τοῦ ἰταλ. laudare, ἐγκρίνω. Ἐνταῦθα ἐτέθη μετὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπικυρῶ.

19. φέρμα (ἐκ τοῦ ἰταλ. fermo-a), ἀτσάκιση, ἀχάλαση = ἰσχυρά, ἀπρόσβλητος καὶ ἀδιάρρηκτος.

22. ρέστος = ἐκ τοῦ ἰταλ. resto, ὑπολειπόμενον, ἀπομένον.

22. ἀδιάταγο = περὶ οὗ δὲν διετάχθη τι (ἐν τῇ διαθήκῃ).

10

Λυτὰ Μ. 5. Σχέδιον. Ἀποφασίς Ἐπιτρόπου Μυκόνου τῆς 18 Φεβρουαρίου 1665.

Διάδικοι. Ἰωάννης Γαρούμπης — Βασίλης Σκαρδανᾶς.

Διεκδίκησις.

+ Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμὴν. 1665 Φευ<ρ>ουαρίου 18 κατὰ τὸ παλαιό, στὴ Μύκονο. Ἐρχόμενος ὁ ἐν||²[τιμώτατος] ἀφέντης Πιέρρος Σοφιανός, ἐπίτροπος καὶ κριτὴς Μυκόνου, εἰς τὴν ἀκρό||³ασιν τῆς διαφορᾶς γενομένης ἀνάμεσα τοῦ Ἰωάννη Γαρούμπη ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος||⁴ ὁ Βασίλης Σκαρδανᾶς. Ἀφορμὴ διὰ τὰ προυκία τῶν γονέων τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη γραμμένα καὶ νοῦ||⁵μιναρισμένα εἰς τὸ προκοσύμφωνον τοῦ ἄνωθεν πατρὸς τοῦ ἄνω λεγομένου Ἰωάννη, ὀνόμα||⁶τι ποτὲ Γεώργη Γαρούμπη καὶ μητρὸς τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη, ὀνόματι Ἑλένη· τὰ ὅποια πρά||⁷ματα καὶ προυκία τὰ ἄνωθεν τὰ βαστᾶ ὁ ἄνωθεν Βασίλης, ἔστοντας καὶ νὰ ἔλειπεν ἡ μάνα ||⁸ τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη, λεγομένη Ἑλένη, μετὸν υἱὸν αὐτῆς ὀνόματι Ἰωάννη στὴν ξενιτεία· καὶ ἐρχόμε||⁹[νος] γυρέβοντας τὴν ἄνωθεν προῦκα τὴν πατρικὴν του ἀπὸ τὸν ἄνωθεν Βασίλη, ὁποῖος||¹⁰ [] ἐβοντας μετὰ πᾶσα μὸδο νὰ ἀποξενώσῃ τὸν ἄνω λεγόμενον Ἰωάννη ἀπὸ τὴν πα||¹¹[τρικὴν του] κληρονομίαν, ἐκοντενταριστήκασιν καὶ ἠνεφανιστήκασιν εἰς τὴν [] ||¹² δικαιοσύνη, μιλῶντας ἡ μία μερία καὶ ἡ ἄλλη τὰ δικαίωματά τους. Ὅποῖος κριτὴς καταλε||¹³πτῶς καὶ μετὰ μεγάλη στόχασιν γροικῶντας τὰ δικαίωματα τῶν ἀμφοτέρων καὶ συλλογί||¹⁴[ζον]τας [καὶ] τὸ προκοσύμφωνον τῶν γονέων τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη, τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας Τριάδος, κρά||¹⁵ζει, κρίνει καὶ ἀποφασίζει τὰ ὅσα πράγματα εὐβρίσκονται μέσα εἰς τὸ προκοσύμ||¹⁶φωνον τῶν γονέων τοῦ ἄνωθεν Ἰωάννη, εὐγάζοντας ἂν ἔχουν οἱ γονεοὶ του κανένα πουλημένο||¹⁷ μετὰ γράμμα νοδαρικὸ καὶ μαρτυρημένο μετὰ αξιοπίστους μαρτύρους, νὰ εἶναι καλὰ||¹⁸ πουλημένο. Τὸ δὲ ρέστος νὰ εἶναι καὶ νὰ τὰ παίρῃ ὁ ἄνωθεν Ἰωάννης ὡς κληρονόμος γνήσιος||¹⁹ καὶ νόμιμος τῶν πατρικῶν αὐτῶν προῦκα, εὐγάζοντας τὴν ταρατῆζα, ὅπου ἂν||²⁰ φανῇ πῶς ἠπλένωνεν χαράτζί ἀφεντικὸ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, ἐπειδὴ||²¹ καὶ οἱ ταρατῆζες νὰ μὴν εὐγάζουν τὸ χαράτζιν τους, νὰ εἶναι ὁ ἄνωθεν Ἰωάννης ὅπλι-